

MÄTARE FÖR UPPLEVELSE AV DELAKTIGHET FÖR ORGANISATIONERNAS UNGDOMSARBETE

Marion Fields och Raisa Omaheimo

ANVISNING

Den här anvisningen ska stöda användningen av *mätaren för upplevelse av delaktighet* som utvecklats vid ungdomsombudets **Kompetenscenter Kentauri**. Nedan får du tips för att använda mätaren, men du kan också tillämpa mätaren utgående från din organisations behov.

Bakgrund

Bakgrunden till mätaren för upplevelse av delaktighet är att ungdomsorganisationerna har ett behov av att hitta enhetliga sätt att mäta resultaten och effekterna av sitt arbete. Mätaren bygger på Kompetenscentret Kentauris etablerade uppfattning om *delaktighet*, där fokus ligger på att bli en del av och höra till en gemenskap, färdigheter att vara verksamma i samhället och påverkan (Sinisalo-Juha och Tormulainen, 2021). På denna grund har det utvecklats två åldersanpassade mätare (för 7–13-åringar och för 14–28-åringar), som bland annat fokuserar på de ungas förmåga att påverka ett bredare spektrum av frågor i takt med att de växer upp. Dessa kallas påverkningscirkel. (Salminen m.fl., 2021).

Vad mäts?

Syftet med delaktighetsmätaren är att mäta och utvärdera vilka effekter en ungdomsorganisations eller en annan organisations arbete har på delaktighet som barn och unga upplever. Påståendena har utarbetats så att tyngdpunkten ligger på den upplevelse som verksamheten gett upphov till. Mätaren består av åtta frågor som täcker olika delområden av upplevelser av delaktighet. Mätaren ska gärna användas som en helhet, men vid behov kan man också utnyttja delar av den.

Hur mäter man?

Mätaren kan utnyttjas på många sätt: man kan låta deltagarna besvara den som en webb- eller mobilenkät, antingen som en självständig enkät eller som en del av en större enkät. Den kan också skrivas ut så att deltagarna svarar på papper, eller utnyttjas i en intervjusituation eller vid responsamtal.

Vi önskar att den angivna skalan 1–4 används för att svara på mätaren. Orsaken är att ett jämnt antal svarsalternativ styr den som svarar att ta ställning till påståendena i mätaren. I analysen är det bra att ägna uppmärksamhet åt svarens fördelning, medelvärde och spridning.

I idealfall används mätaren både när verksamheten inleds och när den avslutas. Om verksamheten är mycket långvarig (över ett år), kan det vara bra att genomföra enkäten till exempel med ett halvt års mellanrum. Det är inte alltid möjligt att utföra före/efter-mätningar, till exempel då verksamheten är mycket kortvarig (t.ex. ett veckoslutsläger) är jämförelse inte nödvändigtvis meningsfullt. Vi rekommenderar att mätaren används enligt situationen och enligt eget omdöme. När man med hjälp av mätaren kan samla in information kan den utnyttjas senare till exempel som grund för projektansökningar.

Information som nyttjar efterhandsutvärderingen bäst uppstår ofta när verksamheten avslutas, men säkrast får du svar om du ber de unga att fylla i enkäten till exempel under en hobbygrupps sista träff. Det tar cirka fem minuter att svara på mätaren, så reservera tid också för att ge anvisningar.

Om de som svarar är unga (under 15 år), kom ihåg att be samtycke av vårdnadshavarna. Berätta för dem som svarar att svarandet och behandlingen av svaren sker anonymt. Försäkra dig om att det verkligen sker anonymt.

Det finns två versioner av mätaren:

- En mätare för yngre svarande, som lämpar sig väl för yngre, det vill säga under 14-åringar, eller till exempel för svarande som inte har finska eller svenska som modersmål. Denna mätare innehåller påståenden om samma saker som mätaren för äldre svarande, men påståendena är kortare och enklare formulerade.
- En mätare för äldre svarande, som lämpar sig för äldre, det vill säga över 14-åringar. Denna mätare innehåller påståenden om samma saker som mätaren för yngre svarande, men påståendena är längre och de framställs på en lite mer abstrakt nivå.

Hur ska resultaten tolkas?

Det finns ingen entydig anvisning för att tolka resultaten, men beakta följande saker när du analyserar svaren:

- Ställ upp mål för er själva. *Vilket resultat är ni själva nöjda med?* Om ni till exempel mäter resultaten av en ny verksamhetsform i försöksfasen, ska ni ställa målen lika högt som för etablerad verksamhet? Eller kan ni vara nöjda med mindre?
- Det kan antas att all verksamhet inte ger samma upplevelse av delaktighet. I en hobbygrupp kan det i svaren betonas tillhörighet till gruppen, i politisk verksamhet eller kampanjverksamhet förmåga att påverka. *Bli inte förargad om varje påstående inte ger ett högt medelvärde!* Det lönar sig därför att undersöka resultaten både per påstående och på en mer allmän nivå.
- Medelvärdena av svaren berättar inte alltid allt. *I en liten grupp kan en enda svarande som är av annan åsikt än de andra påverka medelvärdet.* Därför lönar det sig att också se på svarens spridning och fördelning.
- Medelvärdet berättar ändå vissa saker: *Om man på skalan 1–4 får under värdet 2, är något på tok i verksamheten.* Lyckligtvis går det sällan så här. Mätaren kan å andra sidan ge ytterst goda resultat och då är det svårt att välja utvecklingsobjekt.
- För att du bättre ska kunna utnyttja svaren du får med hjälp av mätaren för att utveckla verksamheten kan du lägga till 1–2 öppna frågor i slutet. Du kan till exempel be dem som svarar att motivera sina svar, eller samla in utvecklingsförslag. Det hjälper särskilt då resultaten är på en utmärkt nivå, men man ändå vill utveckla verksamheten. **Fråga bara en sak i varje fråga.**